

Jiří Budín

Budínův statek 2

Budínův statek, Horní Meziříčko 1, 37853 Strmilov.

TRIBUN EU
2022

Foto Lenka Srbová (dron) Budínův statek, polozřícená kolna a palouk, pohled ze severu.

Budínův statek 2

Pokračování publikace „Budínův statek” Jiřího Budína vydané vlastním nákladem v roce 2018 (ISBN 978-80-270-3581-8).

Děkuji panu Medkovi z nakladatelství Epika Jindřichův Hradec za vytištění této publikace.

Děkuji Lence Srbové a Milanu Linhartovi za poskytnuté fotografie.

Tato soukromá publikace je určena pouze mým potomkům, členům širší rodiny, kamarádům, pamětníkům a po dohodě dalším zájemcům. Lze ji použít k badatelským a vědeckým účelům.

„Kdo ovládá minulost, ovládá budoucnost. Kdo ovládá přítomnost, ovládá minulost.“

George Orwell

Úvod

Sedím na zápraží rodného statku Horní Meziříčko číslo 1 a hledím na nádvoří a skupinu stromů vzrostlých na místech bývalé stodoly a chléva, které mezitím zanikly v důsledku socialistického hospodaření. Sedím v klidu a sním a vzpomínám na své předky a jejich úsilí vybudovat rodinné zázemí pro příští generace.

Už žádné hordy estébáků, samozvaných členů rolnických komisí, stranických výborů, akčních výborů a podobné sebranky, které nám zkonfiskovaly majetek, otce poslaly do vězení, dětem bránily ve studiu a celou rodinu šikanovaly.

Moje teta paní Marie Nacházelová ze Studené sepsala rodinnou kroniku s názvem „Po zavátých stezkách“, která popisuje historii rodiny Budínů ze Studené v rozmezí let 1800 až 1950. Upravenou a doplněnou kroniku jsem vydal vlastním nákladem v tištěné formě.¹

Předkové rodiny Budínů pocházejí z Horní Olešné číslo 1, kde jsou Budínovi podle matričních záznamů vedeni od roku 1720, což znamená rodina Budínů hospodaří na tomto statku nepřetržitě již 300 let. Jeden z mých předků odešel z Horní Olešné do Studené a založil studenskou větev rodiny Budínů.

Jeden z mých předků Josef Budín si vzal za manželku Antonii Zahradníkovou, moji babičku. Ta pocházela z rodu Zahradníků z Batelova, jak je podrobně popsáno v rodinné kronice.

Můj otec Karel Budín (1893–1961) koupil v roce 1924 zbytkový statek Horní Meziříčko číslo 1. Historie a zejména fotografie tohoto statku jsou uvedeny v publikaci Budínův statek Horní Meziříčko číslo 1.²

Na základě těchto vydaných publikací jsem se rozhodl sepsat vlastní vzpomínky, které jsem vydal pod názvem „Vzpomínky a komentáře“,³ kde popisuji svoje zážitky mezi lety 1942 až 1980. Moje vzpomínky se týkají zejména pronásledování naší rodiny komunisty a problémů se studiem. Tuto publikaci jsem kvůli nemoci ukončil předčasně. Potom jsem se rozhodl pokračovat publikací *Vzpomínky a úvahy*.⁴

---

1 Nacházelová, Marie a Budín, Jiří. Rodinná kronika: "Po zavátých stezkách": zaznamenala svému vnuku Michaelovi Marie Nacházelová rozená Budínová ve Studené v roce 1900. [Sezimovo Ústí]: Jiří Budín, [2017]. 51 stran. ISBN 978-80-2703469-7. (cnb002965447)

2 Budín, Jiří. Budínův statek: Horní Meziříčko 1 (dvůr). Sezimovo Ústí: Jiří Budín, 2018. 26 nečíslovaných stran. ISBN 978-80-270-3581-6. (cnb002982333)

3 Budín, Jiří. *Vzpomínky a komentáře*. Sezimovo Ústí: Jiří Budín, 2018. 79 stran, 26 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-270-4908-0. (Cnb003045218)

4 Název: *Vzpomínky a úvahy*, Autor: Jiří Budín, Vydavatel: Jiří Budín / Sezimovo Ústí / 20199
ISBN 978-80-270-5746-7

Po únorovém puči 1948 začali komunisté pronásledovat velký počet lidí o kterých se domnívali, že by je mohli ohrožovat. Šlo zejména o podnikatele, sedláky, živnostníky, katolíky, intelektuály a všechny schopné a nadané lidi.

Represe spočívaly zejména v konfiskaci majetku, neoprávněném věznění, (celkem bylo odsouzeno 250 000 nevinných lidí), vystěhování z bytu, stěhování do pohraničí, vyhození z práce, zabránění dětem ve studiu a neustále šikanování a ponižování.

Koho komunisté preferovali byli manuálně pracující s minimálním vzděláním. Já jsem měl jako syn velkého sedláka problémy s přijetím na vysokou školu. Komunisti mi pět let zabraňovali v přijetí na vysokou školu, ačkoliv jsem měl excelentní vysvědčení ze střední školy. Takových lidí jako já byla velká spousta a mnozí se stali mými kamarády.

Hned po únoru 1948 došlo ke konfiskaci veškerého našeho majetku. K jeho navrácení došlo až na základě „restituce“ počátkem 90. let minulého století.

Děkuji Bohu a shodě příznivých okolností, že naše rodina nedopadla zase tak špatně jako spousta příslušníků podobných rodin sedláků, kteří utrpěli od komunistů značná příkoří a nikdy se z toho nevzpamatovali.

Jak ubíhá čas, vše špatné se rychle ztrácí a zůstávají jen hezké vzpomínky. Netrvají dlouho pláč a smích, láska a touha a nenávisť. Myslím, že již v nás nejsou poté, co projdeme branou. Netrvají dlouho ty dny vína a růží. Z toho mlhavého snu se naše cesty na chvíli vynoří, a pak zmizí zpět do snů.

Budínův statek

Narodil jsem se v dubnu 1942 v Horním Meziříčku (HM) na statku⁵ číslo popisné 1. Tento statek (60 hektarů + uzavřený dvůr a kolna) koupil můj otec v roce 1924 jako zbytkový statek. Jako ruský legionář měl určité výhody při nákupu statku, použil přitom hlavně věno své manželky Boženy rozené Razimové z vesnice Těchoraz u Pelhřimova. Můj otec pochází ze Studené.⁶

Na statku hospodařili od roku 1924 až do roku 1939, kdy byla na statek uvalena německými okupanty nucená správa. Po heydrichiádě byla naše rodina nuceně vystěhována do osady Doubrava, obec Panské Dubenky. Byli jsme přesídleni do rodinného domu a s sebou jsme si mohli vzít veškerý osobní majetek jako všechn nábytek, ale i různá zařízení jako jízdní kola, šicí stroj, brusle, lyže, odstředivku na mléko, drobné domácí zvířectvo, slepice, husy a také třeba včelí úly. Vše se nám to po válce při návratu do vykradeného statku hodilo.

Na statek byl dosazen německý správce jménem Dedatchek, což byl původem sudetský Němec. S občany HM vycházel dobře, scházel se s nimi na tanečních večírcích při gramofonu, které pořádal na statku, konkrétně v horním pokoji. Bylo to dost riskantní, neboť po heydrichiádě byly veškeré tancovačky přísně zakázány. Ale co by místní partyzáni a členové strany pro odboj neudělali. Dalším jejich hrdinským činem bylo společné rozkrádání živého a mrtvého inventáře našeho statku.

Za války na Doubravě

Otec pracoval na Doubravě jako pasák dobytka, můj bratr Karel začal chodit do základní školy v Panských Dubenkách. Moje sestry Božena a Marie byly dány do školy do Kutné Hory, k tetě Kristě Olbrichové. Za tento pobyt se muselo platit, a protože otec peníze neměl, půjčil si na to od svého bratrance pana továrníka Satrapy. Těsně před koncem války tuto dlužnou částku zaplatil z dědictví po strýci Josefovi.

Na Doubravě byl sklad vojenského materiálu, zejména uniforem a dek. Velitelem skladu byl rakouský válečný invalida. Vzpomínám si na německé vojáky v modro šedých uniformách u nákladních vozů, jak nakládají či skládají textilní výrobky.

V této době mě rodiče nechali vyfotografovat a vznikl z toho legrační snímek, kde jsem v obšurním oblečku.

---

5 Více fotokniha Budínův statek, Horní Meziříčko 1, autor Jiří Budín, ISBN 978-80-3581-6, číslo nár.bibl. cnb002982333

6 Více rodinná kronika „Po zavátých stezkách“, kterou sepsala paní Marie Nacházellová, ISBN 978-80-270-3469-7, editor Jiří Budín, číslo nár. bibl. cnb 002965447